

пентрѣ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 3.

Luni, 14. Januarie

1846.

**КАП АЛ ТРЕЙСПРЕЗЕЧЕЛЕА ДИН
КАРТЕА Д. А. Gerando. Ромъніі.**

(Брмаре.)

Дитр'о зі адъсеръ ла пої о тінъръ
ромънъ, кареа тречеа де кьптъреадъ фърте
впнъ. Ла дичепнът нъ пзтеаї скоате ть-
вар во топ дела дьпса. Міка сълбатікъ ть-
шіа, рошіа, къзта къ окі ла кълдъшпнтені.
Арвкарът во въл (voile) песте капълеї.
Асквпсъ де жьмътате сьпг дндойтрїме
вълдлбї, се дмьбрвтъ, дичепъ во кьптек
лп шї прелзпцїт, пе каре'л кьптъ къ тре-
толї непрекъртадї; дьпъ ачееа дшї кьр-
пъ кьптекъл шї ка де рефрен флїера къ
плъчере тьлгъ. Възнд къ остепїсе, фь-
кьрпът съ вїе о алтъ кьпоскътъ а еї, ка-
реа дпкъ ера о кьптъреадъ нъ маї пзцїп
лъздатъ декът чеаа. Амъндобъ се дмьбр-
въта зна пе алта, шї сьпг въл форма о
гръпъ, кареа фъръ дндойалъ ар фї дпсъ-
флат пе во звграв. Къ кьпшоареле пле-
кате зна кьтръ алта дичепъръ ашї пълда
пегрїї окї кьтръ пої, спре а се deda къ
prezenція поастръ, шї къ о сфїалъ преа-
плъкътъ дшї преъмъла децетеле престе
салвеле лор де монете шї де тьрцеле
дпшпрате ла пент. Ла зрмъ атът с'аъ
dedat къ vederea поастръ, дпкът пе кьп-

таръ маї тьлте хорї саъ „кьптече паціо-
вале.“ Се пьреа къ дп зрмъ дшї фак
петреканїе шїешї кїар, дпкът пе възърпът
сілїдї а ле опрі, ка съ пз'шї дешерте ре-
перторїл дитрег де кьптече. — Сфїала
лор перїсе, шї еле дичепъръ а ворвї.
Ам тревъїт съ ле спзпем пентрѣ че леам
кїемат. — „Ачеста е во стръпн,“ ле зісе-
ръ, „каре вреа възърос а въ аскълта.“ —
„Аъ дп цара дьмпеалвї нъ кьптъ оамепїї?“
дптреваръ фемеїле. — Кїзмпърарът дела
еле кьмъшї кьсвте шї мерїндърї (сервіе-
те, пьпзътърї), пе каре кьцетам а ле лъа
къ міне. — „Ла че дї тревъеск Длвї тоте
ачесте лъкьрї? Аъ нъ се афлъ дп цара
де знде е дьмпеалвї?“ — Апої зрмаръ
челе маї дешепдате дптревърї деспре вър-
вадїї, де фемеїле, ва шї де черїл патрїеї
теле. Кїзрїосїтатеа лор фз дешепдате фърте
тълт: еле вреа съ теаргъ аколо „дп
жос.“ — „Дпсъ аколо се ворвеще о лїм-
въ, пе кареа вої нъ о прїченепдї,“ ле зі-
серът пої. — „Дар Дьмпеавоастръ кьт
фачедїї?“ — „Ної о прїченем.“ — „Аша
дар,“ — адаосеръ фемеїле, — „пої вом
ворвї къ Двоастръ; апої вом дпвъзда шї
пої лїмба де аколо.“ — „Дар се чере съ
кълъторїдї треї септъмъпї.“ — „Че, орї
къ лъмеа е атът де маре?“ дптревъ впа.

Фрате-меѣ мерсе опт зѣме кѣнд vindea ikoane; апої ажѣнсе ла зп мѣнте, знде зп солдат дї зѣсе, кѣ п'ар пѣтеа мерѣе маї департе. Нѣ кѣтва е аколо капетѣл лѣ-меї?“ — „Нѣмаї Трансїлванїа се термінѣ аколо. Кѣ зп паспорт фрате-тѣѣ ар фї пѣтѣт кѣлѣторї анї дѣтреѣї.“ —

Партеа маре дїн десемпѣрїле (кїпѣ-рїле) алѣтѣрате дѣ карте ле лѣарѣм кѣ дагеротїпѣл. Кѣнд ромѣнїї вѣзѣрѣ лѣ-крареа ачестѣї інстрѣмент фертекѣторїѣ, пѣ се дѣдоїрѣ нїмїк, кѣ ачела ар фї лѣ-крѣл дракѣлѣї.*) Нѣ воїеа нїчї декѣм а се пѣне пайптеа лѣї: аѣ пѣ авеа пѣтере фертекѣтоаре дѣфрїкошатѣл окїѣ ал ма-шїнеї? Маї ла зрѣтѣ дѣпѣ че се дѣкре-дїндарѣ, кѣ п'ар фї нїчї зп перїкол, се дѣвоїрѣ а ста пемїшкадї крѣзѣнд кѣ пор-третѣл лор ва мерѣе фоарте департе. Чеа дїнтѣе черкаре о фѣкѣрѣм кѣ зп картрас де вїволї че се опрїсе сѣпт ферестрїле поастре. Дѣрапѣл че тѣпа вїволїї, лѣѣ ордїн а пѣ се мїшка дїн лок шї вѣзѣ кѣ дѣдрептѣм чева асѣпра лѣї шї а вїволї-лор сеї. Ел вѣдеа маре неодїхпѣ шї кѣнд се вѣзѣ пе сїне шї вїволїї сѣї десемпадї пе леспецїоарѣ стѣтѣ кѣ тотѣл зїмїт. Чева дѣл пемѣлѣзїтїа: і се пѣреа кѣ вїволїї зѣ-грѣвїдї ера преа нїчї, кѣ каре лї с'ар фаче педрептате. Омѣл пострѣ да дїн кап кѣ зп аер пе гѣндѣрї, шї дакѣ дѣ челе маї деапроане опт зїле ера сѣ се дѣтѣмпле вїволїлор сѣї кѣт маї пѣдїн рѣѣ, пої неа-пѣрат ам фї кѣнїгат чїпстеа де а фї со-котїдї дѣтре фертекѣторїї ачелѣї дїпѣт.**)

Nimik maї kѣrїoc dekѣt dїskѣrсѣrїле че подї дѣчене кѣ дѣранїї ромѣнїї. Ын овсерѣторїѣ де оаменї аскѣлѣтѣ знеорї кѣ маре интерес пемѣтерателе лор дѣтреѣрї, каре вѣдеск зп фелїѣ де мїшкаре а спїр-тѣлѣї. Naїvїtatea (сїмплїтатеа вїедеї лор) се аратѣ шї дѣтр'о тѣлдїме де датїне, пе каре ле афлї пѣмаї ла попоарѣле па-тѣреї. Еї дѣшї фак скалдѣ (ваїе) ка шї indianїї nordamerїkanї, зѣдѣнд кѣ апѣ пе-трїле ферѣвѣнтате. Дакѣ зп дѣрап дѣкеїе кѣ вечїпѣл сѣѣ врео дѣвоїалѣ, саѣ орї че треавѣ, нїчї одатѣ пѣ лїпсеѣе ашї вате прѣкѣл таре; ачеста крѣще кѣ дѣдоїта сѣвенїре ла пѣлмїле татѣ-сѣѣ шї ла зїоа дѣкеїерїї контрактѣлѣї*). Datїna ачѣаста се афла ла Галї (стрѣвекїї пѣрїпдї аї фран-цозїлор). Сѣпт пѣрѣта сїмплїтате а ро-тѣнїлор де тѣлте орї стѣ пїтѣлатѣ пѣдї-пѣ їстечѣне рѣзѣтѣчоасѣ. Ын ромѣн авеа а чере фатѣл зпѣї адвокат дїн мїкѣл о-раш Баїа маре. Ел мерѣе ла чела кѣ о пѣнѣгѣ де ванї а тѣпѣ шї лѣдѣнд зп аер де ом сїмплѣ дї зїче: „Dѣтпѣата ещї а-чела каре мїнте пе платѣ?“

Ромѣнїї сѣпт фоарте оспетаредї (прї-мїторї де стрѣнї). Де шї сѣпт сѣрачї, еї дѣсѣ нїчї одатѣ пѣ лїпсеск а дѣмпѣрдї кѣ чел маї сѣрак жѣтѣнтате дїн чеана саѣ дїн тѣтѣлїга са. Чеа маї маре пѣлѣчере пе каре лїо поате фаче пропрїетарїѣл

де фер дела Нїзрпберг дѣколо прїн Баварїа пе фѣкѣ рефлексїа, кѣ сѣтенїї пемдї дїн а-челе пѣрдї шї пѣлѣ астѣзї дѣшї скот кѣзѣла кѣ тот респектѣл де кѣте орї шѣзѣрѣтоареа машїнѣ де авѣр (локомотївѣл) трече пе лѣл-гѣ еї. Реч.

*) Ынде се дѣтѣмплѣ ачѣаста?? Дар каре п'аре прѣнчї? Реч.

*) Токта ва шї маїгарѣл, сѣвѣлѣл, славѣл, дѣрап. Реч.

**) А рггос. Ынѣл дїн кондѣкторїї дрѣнѣлѣл

(domnѣл, Seigneur) есте, дакъ ва гѣста кѣм зѣк ромѣнїи тѣпкареѧ лор націоналѣ, тѣтѣлїга, каре нѣ е алт чева, декѣт кѣрат полента Италиенлор. Амї адѣк а-мїнте къ прїи мѣнцїи Златнеї тѣмлаїѣ къ ѡн кѣлѣзз (кондуктор) ромѣн. Ам тимпѣл че попосїам ла о мїкъ оспетѣріе алѣтѣреѧ дрѣтмѣлї ел амї мѣз ѡн, їар еѣ тѣ дѣсеїѣ ла ѡн їсвор вестїт, пе каре'л азїам тѣртѣрѣнд мѣргѣ ѡн спїнет. Пе ромѣнѣл теѣ ам ловї мїлѣ de mine възвѣдѣтѣ къ веѣ апѣ кѣратѣ. Ел алергѣ ла мїне къ плоска са de кѣркѣветѣ шї тѣ амбїїе къ жѣтѣтатеѧ вїнѣлї. Омѣл атѣт тѣ сілїа, амкѣт хотѣрѣїѣ а прїмї, темѣндѣтѣ ка нѣ кѣтѣва съ тѣ пе'нделеагѣ, амтр'ачеѧ оспетарїѣл ам фѣкѣ съ прїчеапѣ, къ еѣ амш веѧ къ деосебїтѣ плѣчере апа лїмпѣде. — Ачеваш оспїталїтате пѣзѣще ромѣнѣл шї кѣтрѣ некѣпоскѣдї. Нѣ нѣ-маї ам цїнѣтѣл Златнеї, чї ам тоатѣ Трансїлванїа амлї ачеѧ дагїнѣ агїнгѣтоаре de їнїтѣ de а пѣне ѡлчеоаре плїне de апѣ мѣргѣ дрѣтм пентрѣ трекуторї. Асемеѣеѧ шї сеѧра пѣн дїи пайнѣеѧ порцїлор пентрѣ чеї карїї сосекк поапѣеѧ ам сат. Чеї маї богадї адаогѣ шї пѣне. Еї даѣ ачестеї дагїнї пѣтеле de поманѣ (рго манїбус пентрѣ чеї мордї), пентрѣ-къ еї кред, къ дакъ вор да челор вїї, рѣпосадїї лор пе чеѧ мѣте нѣ вор сѣферї нїчї фоаме нїчї сете. Ла тѣргѣрї алѣаргѣ вѣрѣадї шї фетмеї спре а сѣрѣта тѣна попїї, каре ка шї еї кѣлѣат ам опїнчї цѣрѣнецїї венї сїре а вїнде шї а кѣтпѣра вїте. Тїпереле фете тѣмѣл къ ѡлчеоаре шї амбїїе къ апѣ пе чеї сетошї. Дакъ ѡн ромѣн тоаре ам кѣтаре сат, аї сѣї кок пѣне шї о даѣ de поманѣ, къ каре аратѣ къ лаѣ ївїт.

Рѣпосатѣл веде, шї дѣпѣ фапта лор тѣ-сѣрѣ ївїреѧ лор.

Амтрѣ адеѣтр пентрѣ ѡн попор ка ачеста нїчї декѣм нѣ треѣе съ деспѣдеж-дѣїм. Де шї ромѣнїи сѣнт кѣзѣдї греѣ, еї тотѣшї пегрешїт се вор рїдїка їарѣ, кѣчї еї сѣнт прїмїторї de о репѣде кѣлтї-варе (carables d'un développement rapide). Nїmїnї нѣ ва пѣга скѣдерїле шї вїдїѣрїле лор. Ленеѧ лор е de проверѣ (de пїлѣт); еї се амѣватѣ ам тоатѣ дѣмїнека de вї-арсѣл лор de прѣне,*) пѣнѣ аѣ врезн кѣреї-царїѣ. Еї се фолосекк de вїкленїе, кареѧ е арта слаѣлї шї ал склаѣлї (du faible, de l'esclave), сѣнт шї сетошї de рѣ-ѣнѣаре, кареѧ амсоѣеѣе пѣрѣреѧ пе вї-кленїе. Ам време че магїарѣл амшї вар-сѣ амтр'о клїпѣ тѣнїа колкѣїтоаре ам-трѣнсѣл, ромѣнѣл шїо аскѣнде шї мѣш-кѣндѣшїї вѣзеле зїче: „Cїne mїnte.“ Co-сїнд прїлежѣл, фї сїгѣр къ ел п'аѣ вїтат. „Сѣ те пѣзѣцїї de цїне мїнте,“ зїче ѡн проверѣ магїар. Ам веакѣл трекут кѣнд повїлїмеѧ ам апѣса къ жѣг преѧ тїрѣпекк, еї ам револта деѧла 1784 амшї рѣсѣнѣарѣ кѣрѣчѣе, кѣчї нѣ кѣрѣцарѣ нїчї вѣрѣста нїчї сексѣл. Револта ачѣаста о амтрѣпрїнсе ѡн дѣрѣан дїи комїтатѣл Zarand анѣте Хора. Ел се амцелесе къ ѡн алт соѣ ал сѣѣ анѣте Клошка шї амѣндої амшї амтрѣнїрѣ ванделе лор сѣнт ѡн стежарѣ преѧ векїѣ каре се маї веде амкѣ ам пѣдѣреѧ Бѣї-де-Крїш. Еї амшї фѣкѣрѣл планѣл ка нїще цѣпералї харнїчї шї мерсерѣ дрѣпт асѣ-

*) Нѣ есте ал лор, чї ал прїпрїетарїлор, кѣчї лор ам їѣвѣдїме нѣ ле есте словод ал фер-ве, каре амкѣ е о таре порѣчїре амтре чѣтеле de пѣпорѣчїрї.

пра зпор фортъреде не каре ле арсеръ. Гъвернъл дитързіе а тримите тръпе дн контра ревеллор, де знде с'аѣ скорнит ворва, къ Іосіф II. дін зра кътръ повліме ар фі провокат днсъш тървзъріме; ші ръскоала девенісе амерінцътоаре, кънд повлімі магіарі днкълекънд каіі, о пѣдшпръ. Капіі револтеі мѣріръ моарте де крими-налі. Дн комітатъл Zarand, дн каре сънт фоарте мѣлці ромъні, се афлъ ла мѣлте касе портретъл лѣі Хора. Ел е днвръкат богат, фацаі е рѣменъ фоарте, дн мѣлъ ціне зп вас де азр плін де він. Де де сънт стаѣ къвінтеле: Хора вѣ ші ходінеце, цара плънѣ ші плътеце.

С'аѣ арѣтат дн осевіте тімпѣрі лотріі де дрѣмѣрі, каріі саѣ дін лене саѣ дін рѣ-вѣпаре пѣрѣсіндѣ'ші къмінѣл, віедѣіа не сокотеала челормалці сътені. Нѣ одатъ везі къ зніі ромъні къ кіпѣл ачеста се арѣккъ дн лѣптъ асѣпра соціетъдеі. Тре-кънд поі prin мѣнціі Трѣскълѣі зп къ-лѣвз не повестіа маі мѣлте трѣсѣрі крѣп-чене а зпѣі лотрѣ, каре рѣспѣндісе кътре-мѣр дн ачел цінѣт. Дін депѣртаре се азѣіа пѣшкътѣрі, каре поі крѣдеат къ сънт дела вѣпѣторі; ла репѣтоарчере пі с'аѣ спѣс, къ дѣпъ че хѣсаріі комітатѣлѣі къ-касѣрѣ маі мѣлт тімп дн зрѣа лотрѣлѣі къ пѣціме трасе, маі ла зрѣмъ пѣсерѣ мѣпа не ел. Апроапе де Баіа маре зп лок спре поала мѣптелѣі се пѣмѣще „Сѣрїтѣра лѣі Шінтеа,“ днтрѣ сѣвеніреа зпѣі лотрѣ файмос каре пѣртасе ачест пѣме. Днпѣ-ціт фоарте де хѣсаріі комітатѣлѣі Мара-мѣрѣш фѣці кътрѣ дрѣмѣл де царъ, кънд деодатъ веде дн фацъ къ сіне хѣсаріі ді-стріктѣлѣі Кіоар. Ачі се днпѣлніа дѣбъ комітате, ші аша ел се вѣзѣ днпреціѣ-

рат prin дѣбъ трѣпе деодатъ. Сѣѣпарѣа семѣпа а фі песте пѣтінцъ. Дрѣмѣл къ-прінс де дѣшмані, се шерпѣіа спре деал дн жос. Де о латѣре се пѣлда зп мѣпте репезіш, не каре Шінтеа н'авѣ тімп ал зрка; де чеѣалатъ парте се дескідѣа о адѣпчіме маре. О репѣде прівіре ла ло-калітате дн дѣде сѣат. Каравіна шіо лѣѣ де змѣр, апѣкѣ о ратѣрѣ гроасъ, о лѣѣ днтрѣ пічоаре ші се днпѣнтѣ спре адѣп-чіме фѣцінд, іар къ ратѣра опрінд оареш-към репезімеа. Не кънд ажъсе сънт мѣпте, ел къзѣ пѣтрѣнс де глѣнде.

Ромънѣл дела фіре пѣ е рѣсѣоіос; дакъ днсъ л'аі днролат одатъ, се фаче осташ вѣп. Ел н'аре фѣріа ші ізѣеала магіарѣлѣі, есте днсъ маі червїкос (маі не'ндѣплекат) днтрѣ а са днпротівіре. „Дѣ не моарте,“ е зп проверѣ днтрѣ-вѣіт ла ромъні. Ла еі аѣ маі рѣмас дн-къ чеѣа дін тѣріа (вітежіа) Романілор, ші дн асемѣпаре къ сасіі а кърор фѣрвін-деалъ де паче пѣ лесне се аратъ аіреа де кът ла пѣгѣдеторіе, зік еі: „Ла зп ромън зече сасі.“ —

Ромъніі ла днченѣт форма класа дн-віпшілор, адїкъ а сервілор. Дар сънт гѣ-вѣрнѣл прінцілор пѣмѣптені (?), зп пѣ-мѣр дін еі фѣ повлітат пѣнтрѣ сервіціѣрі остѣшѣціі ші лѣарѣ парте ла тоате дре-пѣтѣріле повлімеі магіаре. Зрѣмашіі лѣр дн партеа чеа маі маре пѣрчѣсерѣ а віе-цѣі ка цѣрані, саѣ къ прімїрѣ дерѣгѣторіі фелїзріте дн комітате. Знеорі еі днші пѣстрарѣ сімѣемінтеле націонале, ші кънд лі се да прїлеж, се сілїрѣ а арѣпка о парте дін лѣстрѣл че авѣ, асѣпра конпаціоналілор. Дн тімпѣл пѣтречеріі теле дн Трансіл-ваніа зп повїл ромън мѣрі дн вѣчіпѣтатеа

unde petreceram eă. Vădva sa ăi făcă o comăndare vrednică de un prinț. O septămintă ăntreagă steteră mesele ășteriate, la care pătca kăprinde lok totă kară venia. Trei săte nobili romăni și neste o miie đuraăi ăvară parte la aчест ospăđu omerik, care se renoieste de dăb-sprezече ori (?) ăn an. ăn ziua de mortătare se traseră ăopoteme dela dăb-sprezече sate și mortăл фă петрекăт de un кортецă de dăбзечăи șи чинчăи попи. Се фăкăрă dăбзечăи șи чинчăи de стăрăи, șи фие-каре преот не рănd чітă ектеăia. Ziua се ăнкеіе кă un ospăđu скăтп, la care локăл фиекăрăи попă era таркат кă о бъл плінь de мїере, коперіть кă un колак не care era ăнфиптъ о фьеліе.

(Ва зрта.)

Б І С Т Р І Ц А.

(ăнкеіере.)

Коворăндăне dela Пещерă, ăсоціді de ветăи Бістріці че кăрде ăн вале, ăварăм о потекă че дăче la Арпота, микă висерікă, спре miăзъ поапте, ашезатă la о ăнълдіме de dăб ori маі сăс декăт Пещера. De ши Арпота се vede din кăртеа тьпъстїрї, dar ăндатă че ăнчепї а сві, decimea пьдърї ши ăнълдімеа векілор щезарї ăдї астăпъ vederea. Nimik пă ăдї спъне кă те аї апропїат декăт ăтратăл ăжпїлор че те пресїмт, ши вестек пьрїнцилор кă ле vine о vizită.

Ne mїram de їдеала кă care свіа кă ăвгьрăл пострă, кьрвіа тьлдімеа анілор треввіа сьї фї сльвіт пьтерїле, dar care пă сă арьта нїчї декăт овосїт, ăн време

че пої авьрăм треввіндă сь не odixnim ăн маі тьлте рăндърї. Іатă че е de-prinderă.

Не тькєа dealălăi, афарă din zidărїле Арпотї, есте un фоїшор de лемп, пьреці кьрвіа сьнт акоперїці кă пьтеле тьтълор vizitatorїлор kredinчoшї care аь авьт рьв-dărea сь се сзе аколо. ăнтре алте пь-me, чїтїрăм не ал знеї dame кьпоскьте, ши un фел de афорїст, скріс de ачєашї тьпъ, ăмпотрїва вьтрăпелор кокете ка-ре се жок кă лїнїщеа famїлілор, ши ăші фак о пропрїетате din вьрваці алтора; ăкьрă че не фькă сь kredem кă D-eї се афла атвчї ăн mїнъте de жалзіе, ши кă авєа сь се пьжогă de врео некредїндă каспїкă.

Din ачєл фоїшор vederea сь ăntinde ăн депьртаре несте тьндїи ши кăмпїи, пьлă апроане de Рăмнік. ăн дреапта, маі жос есте Пещера пьспїкьлăи, ши ăн вале Бістріца. Маре тревве сь фї фост аневоїнда, кă care сь фьчєа ачєсте zidărї la асєл de ăнълдіме; dar сь vede кă грезтатеа vїrвїть, era зпăл din мерїтеле релїціоасє але времїлор de атвчї. Апої ачєсте тьпъстїрї не ăнълдімеа тьндїлор, era ка нїще четьдăи care сльжеа de azїл лївертьці la ăмпрежьрьрї греле. Trei кьлгьрї алкьтвєск тоатă попьлаціа Арпотї. Ачєастă висерікă аре un venit de 100,000 леї, ши кă тоате ачєстеа, пă щїџ din акї прїчїнь, кьлгьрї сьнт сіліці сь чершїторєаскь prin сate пентрă đїnереа vїедї лор, ши а kandelї care арде пьд-четат la мортăнтăл Domпьлăи Басарав; мортăнт фрвмос, care деспьгьвєще кă тьлджьтїре не кьлътор de остєвєала че ăші дь ка сь ă viziteze.

Ачест монумент есте де мармуръ альбъ, рѣдикат де пѣмѣнт ка де патрѣ палме, ши лѣнг ка де патрѣ пічоаре. Не дълсѣл есте съпатъ дн реліеф артѣра принцѣлѣ ши а дѣри, тѣхѣри ши стеагѣри.

Ам зѣбовіт маі тѣлте чеасѣри дн лѣхѣтрѣл вѣсерічі, шежанд пе піатра торжѣнтѣлѣ, ши ворвѣнд де вѣртѣдѣле зѣві принцъ кѣ інімѣ повѣлѣ, каре, щѣнд а вѣрѣі а преферат тотд'аѣна вѣхѣрѣле пѣчі, каре, destoінік а добѣнді пѣтмеле де конкерант, а алес пе ачела де леѣвітор ши дѣвілізитор ал паѣіі сале. Ценерос кѣтре връжташі сѣі, ши дрепт кѣтре тодѣ, поате сѣ зѣкѣ чѣнева кѣ ел п'а фѣкѣталтѣ грешалтѣ декѣт ачела де а трѣі преа тѣлт. Бѣтрѣнеделе лѣі л'аѣ фѣкѣт сѣ калѣ сѣпт інфлѣнда зѣпор міністрі печѣнстѣдѣі ши пѣврѣдпѣчі, каре іаѣ дѣтѣнекат слава, ши іаѣ а тѣрѣт челе дѣн зѣртѣ зѣле але вѣедѣі.

Бѣтрѣлѣл принцъ есте зѣгрѣвѣт дн вѣсерікѣ, дн фаѣа торжѣнтѣлѣ. Ел поартѣ антерѣз кѣ флорѣ, талотеа дѣвлѣпѣтѣ кѣ рѣс ши короанѣ. Статѣра лѣі е дѣпалтѣ, пѣрѣл алѣ ши кѣпѣл бѣрѣвтѣск.

Дѣпѣ че вѣзѣрѣт дн деатѣрѣнтѣл тот че Арпота аѣеа де вѣзѣт, пе дѣпорсерѣт ла тѣпѣстѣре, зѣде сосісерѣ дн лѣпса поастрѣ ши алдѣ вѣзітаторѣ. О копѣлѣдѣ ка де треі анѣ, веселѣ ши фѣрѣмоасѣ, се жѣва пе іарѣлѣ. Дѣнтреѣнд де пѣтмеле кѣлѣторімор, афларѣт кѣ есте зѣ воер Краіовеаѣ кѣ фаміліа са. Кѣ тоате кѣ дѣпѣ пѣтмеле че дѣмі спѣсерѣ, ачѣастѣ фаміліе пѣ дѣмі ера кѣпосѣкѣтѣ, дар о кѣрїозѣтате пѣдеслѣшѣтѣ тѣ дѣдемѣлѣ сѣ інтрѣ дн вѣсерікѣ, зѣде сѣ афла кѣлѣторіі. Дѣпѣнтѣеа богатѣлѣі кошчѣлѣг дн каре о дѣхѣск тоащеле сѣжѣнтѣлѣі Грігоріе Де-

каполітѣ, вѣзѣі о фетее дѣдѣлѣкѣіатѣ каре пѣреа а се рѣга кѣ фѣрѣвѣдѣалѣ. Дѣлѣг дълса ера о алтѣ тѣлѣрѣ, че се пѣреа кѣ п'аре сѣ сѣпере пе сѣжѣнтѣл, кѣ пічі о рѣгѣчѣіѣне. Кѣнд фетееіа чеа дѣнтѣіѣл дѣші дѣптоарсе капѣл, вѣзѣі піѣде трѣсѣрѣі каре дѣмі адѣчеа амѣнте о персоанѣ че ам кѣпосѣкѣт алтѣдатѣ. Дар векеа теа кѣпощѣнѣдѣт аѣеа зѣп кѣп дѣсѣфлѣдѣіт де колоріле дѣмінедѣі, окѣі плѣні де фок ши де вѣочѣіѣне, ши зѣп че зѣжѣвѣитор дн тоате мѣшкѣрѣле; ачѣаста дѣп протѣвѣл аѣеа сѣфѣрѣнда ши гѣлѣвінеала зѣгрѣвѣіте пе кѣп, окѣі стѣпнѣі ши фѣрѣ еспресіе, ши зѣп че дѣрерос дн тоатѣ фѣінѣда. Еа се зѣітѣ ла поі, апоі шоптѣі зѣп че тоѣарѣші сале, апоі, дѣпѣ че ешѣрѣт дѣп вѣсерікѣ, дѣмі дѣте кѣпощѣнѣдѣт. „Сѣпт сігѣрѣ, зѣсе, кѣ пѣ тѣ маі кѣпощѣі, дар пѣ почѣз сѣ тѣ тір, кѣчѣі щѣіѣ вѣне кѣт м'ам скѣмват.“

Се поате дѣдѣлеѣе вѣмірѣеа теа кѣнд тѣ дѣкредѣндаі кѣ есте ачѣеаш персоанѣ пе каре кѣ треі анѣ маі пѣінте о вѣзѣсем тѣлѣрѣ ши фѣрѣмѣсѣ. Дѣмі адѣсеіѣ амѣнте де кѣвѣнтеле проорокѣлѣі: „О сѣфларе треѣлѣ ши флорѣеа кѣзѣ, ши пѣтѣнтѣл че о пѣртѣ пѣ о ва маі кѣпоащѣ!“ Треі анѣ аѣ фост дѣдѣствѣі ка сѣ пѣе о деосевѣре грозавѣ дѣнтре фата де атѣнчѣі ши дѣнтре фетееіа де акѣм! Дар тѣлте сѣпт дѣреріле омѣлѣі, ши адѣлчѣі ши амаре сѣфѣрѣнѣделе інімі. Скѣмбарѣеа адѣсѣл де време, есте о леѣе а патѣрі че дѣші зѣтѣазѣл кѣрсѣл, фѣрѣ сѣ аѣвѣл дн сіне пімік сѣжѣшѣитор, кѣчѣі дѣші гѣсѣеѣе зѣп фел де тѣлѣгѣіере дн соарта овѣдеасѣл, дар ачѣеа прѣчѣнѣітѣ де сѣфѣрѣнѣделе морале, е трѣістѣ ка тоартеа ши анасѣ сѣфлетѣл кѣ зѣп сѣптімент дѣрерос.

Кѣнд те прѣжѣлѣі сѣара пе о лѣведе

вещедъ, ши веџи копачи десвѣркаци де по-
доава лор, ши фрѣнзеле галбене рѣсипите
де вѣлтѣри лн адѣнчѣмеа вѣлор, ведереа
ачеаста деџеаптъ лн свѣлет idei мѣлап-
холѣче, фѣръ амѣрѣчѣне, о реверѣе пе-
деслѣшѣтъ ши те гѣндеџи поате ла ѣарна
вѣџи. Дар кѣнд прѣмѣвара, о вѣжелѣе пе-
щептатъ рѣнеазъ партерѣл, ши замѣмеле
вещежѣте акопер пѣмѣнтѣл, де аѣ авѣт
врезн фѣѣ пе каре л'аѣ пѣрѣвѣт лнкъ лн
леагѣм, врезн фрате саѣ зп прѣетеп, саѣ
орѣ че фѣнџъ ѣвѣтъ каре теа лѣсат фѣръ
време, гѣсеџи о асетѣнаре трѣстѣ лнпре
соарта лор кѣ а ачелор планте, ши зѣчѣ кѣ
аша пѣере, аша съ трече тот че е вѣн ши
фрѣмос лн лѣмеа ачеаста!

Лн пѣџѣнъ време кѣт маѣ зѣвовѣрѣм
ла Бѣстрѣа, кѣлѣгѣри пе спѣсерѣ мѣлте
деспрѣ тѣкълошиа лор ши обѣчеѣрѣле арѣ-
стократѣче але пѣрѣнтѣлѣ Игѣмен. Норо-
чѣре кѣ поѣ венѣсерѣм лн трѣсѣрѣ кѣ па-
трѣ каѣ, кѣ зп сѣрѣџѣѣ каре стрѣга де лџѣ
лѣа авѣл, ши кѣ доѣ дорованџи че лѣ ерам
даторѣ прѣетѣвѣџи лнгрѣжѣрѣ а кѣрмѣто-
рѣлѣ дѣн ачел жѣдеџ. Алѣел ам фѣ фост
лн прѣмежѣдѣ съ мѣлпеп афарѣ дѣн мѣлѣ-
стѣре, дѣпъ кѣм съ зрѣмеазъ кѣ алџѣ пѣкъ-
тоши, каре вѣн пе жос ши фѣръ сѣѣтъ.

Дѣпъ зп адеѣр трѣвѣал, лнпѣнтѣа лѣѣ
Дѣмнезеѣ сънтѣм тоџѣ д'о потрѣвѣ, ши лн
лѣкашѣл лѣѣ нѣ есте мѣк саѣ шарѣ; дар зпѣ
дѣн зрѣмѣторѣ Апостолѣлор, зѣтѣнд адеѣв-
рѣл ачеста, ши черчетѣнд кѣ скѣмпѣтате
дѣстѣнѣџѣле соџѣале, те прѣѣтѣск вѣне дакъ
вѣѣ фѣ воер, ши лнкъ воер таре; маѣ пѣ-
џѣн вѣне дакъ вѣѣ фѣ перѣџѣџтор; ѣар де вѣѣ
фѣ дѣрап те поѣтѣск афарѣ.

Апоѣ съ пѣлѣпг кѣ стѣпѣнѣреа лѣ пе-
дрѣнтѣдеџе, лѣѣнд о парте дѣн венѣтѣрѣле

мѣлѣстѣреџи пентрѣ тревѣнѣделе статѣлѣѣ:
Стѣпѣнѣреа леа лѣсат лндестѣл на съ трѣ-
ѣаскъ дѣпъ кѣвѣнџѣ, ши лнкъ съ факъ ши
чеѣа вѣпѣтѣџи: Съ пе арате дар вѣпѣтѣ-
џѣле каре ле фак саѣ каре леаѣ фѣкѣт кѣар
пѣлѣ съ нѣ лѣ се ѣа ачесте венѣтѣрѣ; съ пе
арате фетеле сѣрѣче каре леаѣ ажѣтат,
копѣи сѣрѣпанѣ каре ѣаѣ пѣс лн шкоале, спѣ-
талѣрѣле каре ле аѣ лнтемеѣат, съ нѣ ле
арате ачестеа, ши атѣнчѣ vom зѣче кѣ тре-
вѣѣа нѣ пѣтаѣ съ лѣ се лѣсе венѣтѣрѣле, дар
лнкъ съ лѣ се таѣ адаџе. Чеѣ дѣнтѣѣ кѣ-
лѣгѣрѣ кѣрора с'а лнкредѣнџат дѣреџѣа мѣ-
пѣстѣрѣлор, с'аѣ арѣтат вреднѣчѣ де сарѣѣна
лор, ши аѣ лнплѣнѣт лн кѣџет кѣрат до-
рѣѣа фѣндаторѣлор. Дар алџѣ маѣ тѣрѣѣѣ
молѣпсѣндѣсъ де патѣмѣле ши вѣнегѣџѣле
каре мѣлѣчѣск соџѣетатеа, аѣ врѣт се адѣне
коморѣ ши съ 'поате лн авѣр. Дѣмнезеескъ
фѣѣ ал Марѣи ера сѣрак ши змерѣт, ѣар оа-
тѣнѣ каре аѣ фѣкѣт жѣрѣмѣнт де сѣрѣчѣе
ши де змерѣнѣе, с'аѣ лнтрекѣт ла вогѣџѣи,
ши аѣ прѣзѣмѣлат трѣфѣа лор лн мѣжлокѣл
овѣџи. Шѣѣ кѣ сънт ла ачѣаста ексепѣѣ
вреднѣче де чѣнсте, дар а'ши дорѣ съ фѣе
лнкъ маѣ мѣлте, пентрѣ ѣнтерѣсѣл зѣѣѣ кре-
дѣнѣе каре слѣѣеџе дѣн зѣ лн зѣ, каре нѣ
с'а лнтѣпс атѣт, дѣкѣт прѣп моралѣл съѣ
чел десѣѣвѣрѣшѣт, прѣп авѣнѣаџѣе ши ѣѣвѣре
де оменѣре ши ал кѣрѣа лнтемеѣитор, зѣчеа
вѣченѣчѣлор сѣѣ: „Чел дѣнтѣѣ дѣнпре воѣ съ
фѣе чел дѣн зрѣмѣ.“

АРХИВА АЛБИНЕИ.

Дѣн Архѣва Албѣнеѣ кареа есе дѣн тѣмп
лн тѣмп на сѣпѣмент се пѣвлѣкъ ши Nr.
10 ши 11 кѣте о коалѣ ши алте дѣѣ сѣпле-
менте.

Ачеши Нрі ксприндѣ іаръши докзменте істориче пентрѣ имперіал ромъно-вългар історичімор де маре интерес. Ноі не тър-диним о скоате дін свплементѣл Нр. 11 ачестеа :

Прекъм пѣтѣнтѣл ши рѣнеле пі аѣ пѣстрат дн сінѣл лор монзменте археоло-диче, дін кареле се пот кѣде аствѣи челе маі сѣгре date істориче ши кареле ар фі де доріт а се кѣзта ши а се адѣна хроно-лодѣк ши џеографѣк днтр'ѣн Алвѣм џеперал ал Дачімор, (дн фрѣнтеа кървѣа віне ар фі а сѣ се адазга тавлеме пѣтінгериче ши а ле колѣтпеі Траіане), deasemenea гѣра попорѣлѣ ромън лѣкѣитор дін провинціале Дачіеі, аѣ пѣстрат кѣвінтеле романе інте-рпте дн тімпѣрї де челе варваре стрепне, де доріт ар фі ка літерадїі ши фило-ромънїі де піп осевітеле провинціі Дачіене сѣ ле а-дѣне ши сѣ ле пѣвліче прїа тіжлокѣл фол-лор, ка дѣпре тімп сѣ афле лексікографїі пострїі матеріе. Кѣ асемене скоп пѣвлік ши еѣ зрѣтѣоареле кѣвінте адзнате дін Мол-дова, дін кареле о парте с'аѣ тіпѣрїт дн Фоілметоанеле Алвінеі анѣл трекут (пѣпѣ ла Нр. 45), а кѣрора контінзадіе сѣнт ши аїчеа зрѣтѣоареле :

А.

Апоатін, тіелѣл де зп ан, прекъм : тердїзл де трїі.

Аретеле, вервечеле (ariete).

Адевез ши адевесек, токмеск, адзн. Аде-вез ши ам адеват тоате хѣртїіле тре-вѣітоаре (adaequo-age).

Арѣмліе де гѣџе, (cromot), larma.

Акоавѣ. Мѣсѣрѣ де ліквіде.

Ацїтѣ, ацета, плекаре, дорпндѣ ; agitus, a-

gitatio, agito, am, сѣнт ацїт сѣ факче-ва, п. к. преацїт, кѣцет, etc.

Б.

Балѣ сеаѣ велѣѣ : фѣарѣ, belua. Бала дра-кѣлѣі.

База-окїѣ : кѣвѣтѣорїѣ дн жос, bassachio. Кавѣѣ басаокїѣл.

Бѣџѣ : вастоп, тоїаг, фѣсте, жердіе, кондак, стеап, пертїкѣ, пѣрдїе, адапар, харар ; baculus.

Бѣжа сеаѣ Басїа. Кѣрѣвнеле апрїнс. Де-ла Браза.

В.

Верѣеле ши вежеле, і дѣк верѣеле : се зїче кѣнд аре чїнева фрїкѣ де зп лѣ-крѣ сѣ пѣ се стрїче, провервїе рома-пѣ, карїі пѣрта верѣеле дн фѣшіе пѣ-трѣ зпѣл че ера сѣ фїе пѣнїт (pedencit) де ачееа : і дѣк верѣеле.

Властїпѣ : тіпѣ сеаѣ моластїпѣ.

Вѣтѣіе ; капра че зпѣтѣеа оарѣ фатѣ, vitula. Венѣс ; зп соїѣ де ѣлм.

Вїлан : вїлан, вїклеан, vilain, vilano.

Вїліца вѣпѣлѣі : пѣтереа, via.

Вїгѣ : вал де сѣман, рѣдѣчина де вндеї ве-хillum (vico).

Г.

Гѣтѣїѣ ши гѣтѣедѣ, simulus, стог.

Гѣџѣл : канѣџѣл, глѣгѣ, команакѣл, кѣкѣ-ліонѣл. Guscio.

Гаскѣ : колїѣѣ дін дої пѣредїі ши зп фѣнд, шопрон, олог. Casca.

Гѣтѣвосї ; се гѣтѣвосїа ла фок ; се сгрѣвїа, се дндесїа, simbo.

Галенде : галоші.

А Гѣтѣва. А прїнде, а гѣвѣї сеаѣ зѣпѣі.
(Ва зрма.)